

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Zielonej Górze

LZG – LZG-4101-07-02/2013
P/13/018

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/018 – Przygotowanie wybranych gmin do wprowadzenia nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze
Kontroler	Henryk Kulczewski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 87307 z dnia 28.06.2013 r. (dowód: akta kontroli str.1-2)
Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta i Gminy w Witnicy
Kierownik jednostki kontrolowanej	Andrzej Zabłocki, Burmistrz Witnicy (dowód: akta kontroli str. 3-4)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości¹, przygotowanie gminy Witnica (dalej: *gmina*) do wprowadzenia nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi².

Uzasadnienie oceny ogólnej

W sposób właściwy zorganizowano pracę Urzędu do wykonywania zadań w skontrolowanym obszarze. Zadania przypisano konkretnej komórce organizacyjnej, a w ramach tej komórki przeszkolonym pracownikom. Rzetelnie przeprowadzono kampanię informacyjno-edukacyjną wśród mieszkańców gminy na temat ich praw i obowiązków dotyczących gospodarowania odpadami komunalnymi.

Gmina w ustawowych terminach uregulowała zagadnienia związane z gospodarowaniem odpadami, z jednym wyjątkiem dotyczącym nieokreślenia warunków i trybu składania deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami za pomocą środków komunikacji elektronicznej. Przyjęte uchwały nie wymagały rozstrzygnięć nadzorczych.

W wymaganym terminie, tj. do 1 lipca 2013 r., dokonano w trybie przetargu nieograniczonego wyboru podmiotu odbierającego odpady komunalne.

Sposób ewidencjonowania skarg był zgodny z obowiązującymi przepisami.

Powyższe działania pozwoliły na uruchomienie nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi z dniem 1 lipca 2013 r.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Kontrolą objęto okres od 01.01.2012 r. do 30.06.2013 r.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Organizacja pracy w urzędzie gminy związanej z gospodarowaniem odpadami komunalnymi, w tym wywiązywania się z obowiązku przeprowadzenia kampanii informacyjnej na temat praw i obowiązków właścicieli nieruchomości w zakresie organizacji odbierania odpadów.

Opis stanu faktycznego

Gmina posiada adekwatny do aktualnej struktury organizacyjnej regulamin organizacyjny. Zadania związane z zarządzaniem systemem gospodarowania odpadami zostały przypisane Wydziałowi Rozwoju Gospodarczego (WRG). Do bezpośredniej realizacji ww. zadań wyznaczone zostały trzy osoby: inspektor ds. ochrony środowiska, inspektor ds. gospodarki mieszkaniowej i ochrony środowiska oraz kierownik WRG. Pracownicy ci posiadali aktualne zakresy obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności oraz udokumentowaną wiedzę, umiejętności i doświadczenie zawodowe, pozwalające skutecznie i efektywnie wypełniać powierzone im zadania. Wszyscy pracownicy uczestniczyli łącznie w 21 różnych szkoleniach dotyczących gospodarowania odpadami komunalnymi. Jeden z nich posiadał kwalifikacje związane z ochroną środowiska³.

(dowód: akta kontroli str. 5-21)

Część zadań związanych z zarządzaniem systemem gospodarowania odpadami było realizowanych przez Celowy Związek Gmin CZG-12 w Długoszynie (gmina Sulęcín). Na dzień 30.06.2013 r. do CZG-12 należało 15 gmin, w tym Witnica od 1997 r. CZG-12 realizował Kompleksowy Regionalny Program Gospodarki Odpadami, w tym m.in.:

- budowę i eksploatację Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych (ZUOK) w Długoszynie,
- rekultywację gminnych składowisk,
- selektywną zbiórkę odpadów z gmin członkowskich,
- edukację ekologiczną społeczeństwa w tych gminach,
- kompleksową sprawozdawczość z wykonania budżetu i działalności statutowej Związku.

Na terenie gmin członkowskich CZG-12 funkcjonuje system bezpłatnych punktów selektywnej zbiórki odpadów w postaci gniazd z pojemnikami „Iglóo” oraz system workowy w gospodarstwach domowych na terenach wiejskich. Ponadto Związek zajmował się zbiórką bioodpadów, baterii oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Mieszkańców gminy Witnica obsługiwało 11 różnych firm usługowych, które podpisywały umowy na wywóz odpadów bezpośrednio z właścicielami nieruchomości. Rola gminy ograniczała się do monitorowania mieszkańców w zakresie posiadania aktualnych umów na odbiór odpadów.

Akcja informacyjna i edukacyjna rozpoczęta została 16.06.2012 r. na uroczystości związanej z obchodami 750-lecia Witnicy. W czerwcu 2013 r. gmina opublikowała wydanie specjalne „Witnickich Wieści z Ratusza”, w całości poświęcone nowemu systemowi gospodarki odpadami komunalnymi. W wydawnictwie tym zawarto m.in.: poradnik segregowania śmieci, regulamin utrzymania czystości i porządku w gminie Witnica, sposób sortowania odpadów, terminy wnoszenia opłat za odpady, harmonogram wywozu odpadów zmieszanych i segregowanych.

(dowód: akta kontroli str. 5-19 i 22-27)

Gmina wywiązała się z obowiązku udostępnienia na stronie internetowej oraz w sposób zwyczajowo przyjęty (na tablicy ogłoszeń) informacji, o których mowa w art. 3 ust. 2 pkt 9 lit.

³ Ukończone studia na kierunku ochrony środowiska o specjalności „Ocena stanu i zagrożeń środowiska”.

a-e) ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach⁴, zwanej dalej: „ustawą o utrzymaniu czystości i porządku” lub „ustawą”.

Gmina utworzyła punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK) w miejscowości Białczyk, który w przyszłości planuje dostosować do norm europejskich. W tym celu opracowała dokumentację projektową powyższego przedsięwzięcia.

Na terenie gminy Witnica nie funkcjonuje regionalna instalacja do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK). Gmina użytkuje wspólną zastępczą instalację razem z innymi gminami należącymi do CZG-12 położoną w Długoszynie. Rozbudowa tej instalacji została ujęta w „Planie gospodarki odpadami dla województwa lubuskiego na lata 2012-2017 z perspektywą do 2020 roku”. Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi realizowane były (w formie pisemnej) dla wszystkich 15 gmin przez CZG-12. Przedkładane przez Związek do gminy Witnica dokumenty, głównie roczne „Sprawozdania z wykonania działalności statutowej”, zawierały informacje wymienione w art. 3 ust. 2 pkt 10 lit. a-g) ustawy o utrzymaniu czystości i porządku. Z analiz tych wynika, że przynależność do CZG-12 przynosi gminie wymierne efekty rzeczowe i finansowe⁵.

(dowód: akta kontroli str. 5-19 i 28-34)

Przed ustaleniem przez Radę Miejską stawek opłat za gospodarowanie odpadami, prowadzono analizę ich wysokości w odniesieniu do opłat uiszczanych przez właścicieli nieruchomości na rzecz dotychczasowych odbiorców odpadów. Analizę kalkulacji kosztów funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi wraz z kalkulacją stawek opłat jakie będą musieli od dnia 1.07.2013 r. ponosić właściciele nieruchomości położonych na obszarze gminy Witnica, zlecono osobie z zewnątrz. Zleceniobiorca wykonał zadanie na podstawie danych pozyskanych z CZG-12, w tym m.in. w zakresie prowadzenia PSZOK i kosztów obsługi administracyjnej systemu, co stanowiło podstawę dla Rady Miejskiej do ustalenia stawek opłat za gospodarowania odpadami. Wykonanie tego rodzaju kalkulacji, według wyjaśnień zastępcy Burmistrza E. Kurzawskiego, nie mogło być wykonane własnymi siłami, ponieważ wymagało wiedzy specjalistycznej, głównie z dziedziny ekonomiki przedsiębiorstw komunalnych, w tym m.in. w zakresie dokładnej znajomości rodzaju środków transportowych służących do przewozu poszczególnych odpadów komunalnych (także niebezpiecznych dla zdrowia i życia ludzkiego) oraz niezbędnych danych technicznych i rodzaju wyposażenia powyższych pojazdów, jak również kosztów amortyzacji, ubezpieczenia, wynagrodzenia zatrudnionych pracowników.

Szacunkowa stawka obowiązująca do 30.06.2013 r. wynosiła średnio ok. 10 zł od osoby, natomiast od 1.07.2013 r. za odpady zmieszane będzie wynosiła 15 zł, a za segregowane 8,60 zł.

W gminie Witnica funkcjonuje program informatyczny wspomagający zarządzanie nowym systemem gospodarki odpadami komunalnymi, który pozwala na ewidencjonowanie umów zawartych przez gminę z podmiotami odbierającymi odpady komunalne od właścicieli nieruchomości oraz na ewidencjonowanie składanych przez podatnika deklaracji o wysokości opłaty i automatyczne sporządzanie sprawozdań rocznych z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami. Jest to system GOK+ wersja 1.01. firmy Radix, data instalacji 28.06.2012 r., koszt zakupu i wdrożenia programu 2.500 zł.

(dowód: akta kontroli str. 5-19 i 35-44)

Wysokość wydatków poniesionych przez gminę w związku z przygotowaniem do nowego systemu odbioru odpadów komunalnych wyniosła łącznie 157.848 zł, w tym (m.in.):

- 76.909 zł na wynagrodzenia pracowników zajmujących się zadaniami z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi,
- 69.068 zł na opracowanie projektu rozbudowy PSZOK w Białczyku,

⁴ Dz. U. z 2012 r., poz. 391 ze zm.

⁵ Między innymi w latach 2009-2010 zrehabilitowano składowisko odpadów komunalnych w Krześnicze, leżącej na terenie gminy Witnica. Koszt rekultywacji wyniósł 558.433 zł i został pokryty w całości przez CZG-12. Likwidacja starego składowiska i utworzenie w tym miejscu punktu przeładunkowego spowodowało znaczne zmniejszenie kosztów transportu w nowym systemie.

- 7.319 zł na opracowanie wspomnianej kalkulacji kosztów funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

W okresie objętym kontrolą gmina nie była kontrolowana przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska w zakresie wdrażania nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

(dowód: akta kontroli str. 5-19 i 45)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Urzędu w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

2. Organizacja odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, w tym uchwalanie prawa lokalnego dotyczącego organizacji gospodarowania odpadami.

Opis stanu
faktycznego

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku, Rada Miejska uchwałą Nr 172/2012 z dnia 29.11.2012 r., po zasięgnięciu opinii Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp., uchwaliła „Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Witnica”. Regulamin został dostosowany do wspomnianego wojewódzkiego planu gospodarki odpadami w terminie wymaganym art. 3 ust. 3 ustawy i określał szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie gminy, określone w art. 4 ust. 2 pkt 1-8, w tym m.in. w zakresie:

- prowadzenia selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych,
- uprzątkowania błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z części nieruchomości służących do użytku publicznego,
- mycia i naprawy pojazdów samochodowych poza myjniami i warsztatami naprawczymi,
- częstotliwości i sposobu pozbywania się odpadów komunalnych,
- obowiązków osób utrzymujących zwierzęta domowe,
- wymagań utrzymywania zwierząt gospodarskich na terenach wyłączonych z produkcji rolniczej,
- wyznaczania obszarów podlegających obowiązkowej deratyzacji i terminów jej przeprowadzania.

Uchwałą Nr 189/2012 z dnia 28.12.2012 r. Rada Miejska określiła wzór deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości. Wzór ten zawierał dane wymagane art. 6n ust. 1 pkt 1 cyt. ustawy, w tym m.in. objaśnienia dotyczące sposobu jej wypełnienia; pouczenie, że deklaracja stanowi podstawę do wystawienia tytułu wykonawczego; informację o terminach i miejscu składania deklaracji. Deklaracje były przesyłane właścicielom nieruchomości pocztą oraz wręczane osobiście na zebraniach z mieszkańcami gminy. Wzory deklaracji zamieszczono również na stronie internetowej Urzędu. Termin składania deklaracji w odniesieniu do pierwotnie ustalonego (28.02.2013 r.) nie został przedłużony.

Uchwałą Nr 173/2012 z dnia 29.11.2012 r. oraz zmianą wynikającą z uchwały Nr 209/2013 z 14.02.2013 r. Rada Miejska, zgodnie z art. 6r ust. 3 ustawy, określiła szczegółowy sposób i zakres świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, a w szczególności ilość tych odpadów (każdą), częstotliwość ich odbierania (zgodnie z harmonogramem) i sposób świadczenia usług przez punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK) w Białczoku.

Uchwałą Nr 190/2012 z dnia 28.12.2012 r., podjętą na podstawie art. 6c ust. 2 ustawy, Rada Miejska postanowiła, iż systemem odbierania odpadów komunalnych obejmie także

właściciele nieruchomości niezamieszkałych, a uchwałą Nr 230/2013 z dnia 26.04.2013 r., działając na podstawie tego samego przepisu, uchylili powyższą uchwałę. W uzasadnieniu podano m.in., że w dotychczasowej praktyce odpady komunalne powstające na terenach niezamieszkałych stanowiły wspólny strumień z odpadami przemysłowymi lub komunalnymi z nieruchomości zamieszkałych, co stanowi znaczne utrudnienie w opisie przedmiotu zamówienia publicznego na wybór podmiotu odbierającego odpady komunalne oraz w określeniu wartości szacunkowej tego zamówienia.

Do dnia 30.06.2013 r. odbiór odpadów z terenu gminy Witnica odbywał się wyłącznie z pojemników (ceny naliczano za każdy pojemnik), a właściciele nieruchomości podpisywali umowy bezpośrednio z firmami usługowymi. Maksymalne stawki za pojemnik wynosiły, zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej Nr 35/2011 z 17.02.2011 r., 100 zł/m³ za odpady zmieszane i 80 zł/m³ za segregowane. Z uchwał Rady wynika (m.in.), że po 30.06.2013 r. odpady z terenów niezamieszkałych będą odbierane według dotychczasowych zasad, tj. na podstawie umów sporządzanych pomiędzy przedsiębiorcą i właścicielami określonych nieruchomości niezamieszkałych.

Stosownie do postanowień art. 6k ust. 1 pkt 1 i ust. 3 ustawy, Rada Miejska uchwałą Nr 187/2012 z dnia 28.12.2012 r. dokonała wyboru metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustaliła wysokość stawki tej opłaty od mieszkańca gminy (na terenach zamieszkałych), w kwocie 20 zł od osoby za odpady zmieszane oraz 11 zł za segregowane, a uchwałą Nr 243/2013 z dnia 20.06.2013 r., podjęta po przeprowadzeniu postępowania przetargowego na wyłonienie wykonawcy usługi odbioru odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych, zmieniła stawki na kwoty: 15 zł od osoby za odpady zmieszane i 8,60 zł za segregowane.

Określając stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, Rada Miejska brała pod uwagę przesłanki wymienione w art. 6k ust. 2 pkt 1-4 ustawy, w tym liczbę mieszkańców gminy Witnica, ilość wytwarzanych odpadów oraz koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami, o których mowa w art. 6r ust. 2 ustawy. Analiza kosztów funkcjonowania systemu, stosownie do art. 6r ust. 2 pkt 1-3 ustawy, obejmowała odbieranie, transport, zbieranie, odzysk i unieszkodliwianie odpadów komunalnych, tworzenie i utrzymanie PSZOK oraz obsługę administracyjną tego systemu.

Zgodnie z art. 6l ust. 1 ustawy Rada Miejska, biorąc pod uwagę warunki miejscowe, podjęła w dniu 28.12.2012 r. uchwałę Nr 188 w sprawie określenia terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Uchwałą Nr 236 z dnia 23.05.2013 r. Rada Miejska wprowadziła „Program Rodzinny 3+”, który przewiduje m.in. udzielenie rodzinom wielodzietnym zniżki w wysokości 25% miesięcznych kosztów łącznych za odbiór odpadów komunalnych.

(dowód: akta kontroli str. 46-57)

Wszystkie uchwały Rady Miejskiej, zgodnie z art. 90 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym⁶, zostały przekazane Wojewodzie Lubuskiemu. Burmistrz nie wypełnił natomiast obowiązku wynikającego z art. 90 ust. 2 ww. ustawy oraz z uchwały Nr 10/2012 z dnia 27 września 2012 r. Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych (RIO) w sprawie przekazania do RIO w Zielonej Górze uchwał dotyczących:

- wyboru metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalania stawki takiej opłaty,
- terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- określania wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości.

Zaniechanie to, stosownie do wyjaśnień Pana Burmistrza, spowodowane zostało stanowiskiem Prezesa RIO w Zielonej Górze z dnia 18.12.2012 r., który kierując się opinią Ministra Administracji i Cyfryzacji (z 6.12.2012 r.) stwierdził, że organem nadzoru dokonującym oceny legalności wszystkich uchwał podejmowanych przez Radę Miejską

⁶ Dz. U. z 2013 r., poz.594.

w Witnicy w trybie przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku, jest Wojewoda Lubuski. Na tej podstawie ww. uchwały przekazano Wojewodzie, a Wojewoda skierował je do RIO w Zielonej Górze. Ostatecznie ani Wojewoda, ani RIO nie stwierdzili niezgodności uchwał z prawem powszechnie obowiązującym.

Spośród 2.773 właścicieli nieruchomości zabudowanych, 439 (15,8%) do dnia 1.07.2013 r. nie złożyło deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. W okresie od marca do czerwca 2013 r. Burmistrz wzywał właścicieli (pocztą, komunikatami w lokalnej prasie i na stronie internetowej Urzędu) do złożenia przedmiotowych deklaracji. Wobec osób zalegających ze złożeniem deklaracji do dnia 1.07.2013 r. nie podejmowano działań w celu wydania decyzji określającej wysokość należnej opłaty, o których mowa w przepisie art. 6o ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 58-68)

Przeprowadzone przez NIK badania ankietowe na próbie 10 mieszkańców, dotyczące ich stopnia satysfakcji z przygotowania gminy do wprowadzenia nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi wykazały m.in., że:

- wszyscy ankietowani uznali, że informacja o zmianie sposobu odbioru odpadów komunalnych oraz o punktach selektywnego zbierania odpadów komunalnych, była wystarczająca,
- każdy z ankietowanych stwierdził, że zna stawki opłat za odpady komunalne zbierane selektywnie lub nieselektywnie i jest zadowolony z jakości obsługi w Urzędzie w zakresie nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi,
- 9 osób posiadało wystarczającą wiedzę o obowiązkach ciążyących na mieszkańcach w związku z przejściem gospodarki odpadami komunalnymi przez gminę, a 7 uznało, że posiada informacje o podmiotach odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości,
- tylko 4 ankietowanych wiedziało o podmiotach zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny z gospodarstw domowych.

(dowód: akta kontroli str. 69-88)

Ustalona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Rada Miejska nie określiła w drodze uchwały, w wymaganym terminie do 30.06.2013 r., warunków i trybu składania deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za pomocą środków komunikacji elektronicznej, o czym stanowi art. 6n ust. 1 pkt 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku, w związku z przepisem art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw⁷. Na skutek tej nieprawidłowości mieszkańcy gminy zostali pozbawieni możliwości składania ww. deklaracji drogą elektroniczną.

(dowód: akta kontroli str. 46-57)

Odpowiedzialnym za przygotowanie projektu przedmiotowej uchwały Rady Miejskiej, stosownie do wymogu przepisu art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym⁸, był burmistrz gminy Andrzej Zabłocki, który wyjaśnił w tej sprawie, iż „...*Nieprzedłożenie Radzie Miejskiej projektu uchwały określającej warunki i tryb składania deklaracji za pomocą środków komunikacji elektronicznej nastąpiło w wyniku niedopatrzenia, które zostanie naprawione na najbliższym posiedzeniu Rady...*”.

(dowód: akta kontroli str. 89)

W dniu 6 sierpnia 2013 r. Rada Miejska podjęła uchwałę Nr 254/2013 w sprawie określenia wzoru nowej deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Postanowieniami tej uchwały określono warunki i tryb składania deklaracji za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

(dowód: akta kontroli str. 105-108)

⁷ Dz. U. Nr 152, poz. 897 ze zm.

⁸ Dz. U. z 2013 r., poz. 153 ze zm.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę na potrzebę zintensyfikowania działań w celu wyegzekwowania złożenia wymaganych deklaracji, a w przypadku niewywiązywania się przez właścicieli nieruchomości z tego obowiązku, podjęcie prawem przewidzianych działań w celu ustalenia wysokości należnej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

3. Wybór podmiotów odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości.

Opis stanu
faktycznego

W celu w zorganizowania odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz wyznaczenia PSZOK, Rada Miejska, biorąc pod uwagę liczbę mieszkańców (12.938), gęstość zaludnienia na danym terenie oraz obszar możliwy do obsługi przez jednego przedsiębiorcę, nie skorzystała z postanowień art. 6d ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w zakresie podziału obszaru gminy na sektory.

W związku z art. 6d ust. 1 i 6g ww. ustawy, wybór podmiotu na odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych nastąpił w trybie przetargu nieograniczonego. Ogłoszenie przetargu nastąpiło w dniu 17.04.2013 r. a jego zakończenie 28.06.2013 r. W przetargu wzięło udział 6 podmiotów, wśród których nie było spółki z udziałem gminy. Żadna ze złożonych ofert nie została odrzucona. Zamawiający wybrał wykonawcę na podstawie kryteriów oceny ofert określonych w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia (SIWZ), tj. zgodnie z art. 91 ust. 1 ww. ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁹ (Pzp). O wyborze oferty zdecydowała najniższa cena. Przedsiębiorcy biorący udział w przetargu posiadali wpis do rejestru działalności regulowanej w rejestrze gminy, w zakresie objętym zamówieniem publicznym. Przetarg wygrało Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych (PUK) spółka z o.o. w Dębnie.

Przekazywana i udostępniana potencjalnym wykonawcom SIWZ zawierała wszystkie niezbędne elementy, wymienione w art. 6d ust. 4 ustawy oraz art. 36 Pzp. Rodzaje odpadów podzielono na zmieszane, segregowane (papier, tworzywa sztuczne, metale, szkło), biodegradowalne oraz „problemowe” (leki, baterie, meble, odpady budowlane zużyte opony i inne). Obowiązkiem wykonawcy jest kontrola właścicieli nieruchomości pod względem wypełniania obowiązku selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz niezwłoczne informowanie zamawiającego o przypadkach niedopełnienia przez właścicieli tego obowiązku. W przypadku zaistnienia takiej sytuacji, wykonawca sporządza protokół wraz z dokumentacją fotograficzną, co stanowić będzie dowód niewywiązania się właściciela nieruchomości z obowiązku prowadzenia selektywnej zbiórki i przekazuje go zamawiającemu w ciągu 48 godzin od momentu stwierdzenia naruszenia zasad.

Z wybranym przedsiębiorcą Burmistrz zawarł w dniu 1.07.2013 r. umowę na okres od 1 lipca 2013 r. do 30 czerwca 2015 r. Wykonawca został zobowiązany m.in. do ustawienia zestawów do segregacji odpadów komunalnych (pojemniki typu „Iglloo”) i sukcesywnego - raz w miesiącu - dostarczenia mieszkańcom gminy worków (w różnych kolorach) do selektywnej zbiórki tych odpadów. Wynagrodzenie miesięczne wykonawcy ustalono na kwotę 94,4 tys. zł, które było zgodne ze złożoną ofertą (2.265,7 tys. zł przez okres trwania umowy, tj. 24 miesięcy). Celem zabezpieczenia należytego wykonania umowy wykonawca wniósł 10% wartości ceny przedstawionej w ofercie, tj. 226,6 tys. zł w formie gwarancji bankowej.

W trakcie postępowania przetargowego jeden z oferentów skorzystał ze środków ochrony prawnej przewidzianej w art. 179 ust. 1 Pzp. Pismem z dnia 13.06.2013 r. oferent ten wniósł

⁹ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

odwołanie do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej¹⁰. Wyrokiem z dnia 28.06.2013 r. Izba oddaliła odwołanie (zarzuty nie zostały potwierdzone).

(dowód: akta kontroli str. 90-100)

Do podstawowych problemów związanych z zorganizowaniem przez gminę przetargu na odbiór odpadów komunalnych, Zastępca Burmistrza E. Kurzawski zaliczył trudności z precyzyjnym i jednoznacznym ustaleniem przedmiotu i wartości zamówienia.

(dowód: akta kontroli str. 101)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Urzędu w kontrolowanym obszarze nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

4. Ewidencjonowanie skarg skierowanych do burmistrza w zakresie spraw dotyczących gospodarowania odpadami komunalnymi.

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą w Urzędzie prowadzona była ewidencja skarg i wniosków zgodnie z wymogami przepisu art. 254 ustawy z 16 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego¹¹. Dane odnotowywane w rejestrze skarg i wniosków¹² pozwalały na ustalenie przebiegu i terminów załatwiania skarg.

Zgodnie z § 28 regulaminu organizacyjnego Urzędu, nadanego przez Burmistrza zarządzeniem Nr XXVII/2011 z dnia 28.12.2011 r., rejestr skarg i wniosków prowadzony jest przez Wydział Organizacyjny, który czuwa nad terminowym rozpatrywaniem skarg i wniosków oraz udzielaniem odpowiedzi i wyjaśnień. Merytorycznie skargi i wnioski załatwiane są przez poszczególne komórki organizacyjne Urzędu. Nadzór bieżący nad skargami i wnioskami sprawuje Sekretarz gminy, a bezpośredni podinspektor ds. prowadzenia sekretariatu ww. Wydziału.

W okresie od 01.01.2012 r. do 30.06.2013 r. do Urzędu wpłynęło łącznie 8 skarg, po 4 w każdym roku. Żadna ze skarg nie dotyczyła zagadnień związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

(dowód: akta kontroli str. 102-104)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Urzędu w kontrolowanym obszarze nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

¹⁰ Odwołujący zarzucił zamawiającemu naruszenie zasad uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców. Stwierdził, że oferta PUK w Dębnie była niezgodna z treścią SIWZ, gdyż załączone do niej zaświadczenie o wpisie do rejestru działalności regulowanej nie zawierało wpisu w zakresie odbioru zużytych opon.

¹¹ Dz. U. z 2013 r. poz. 267

¹² Rejestr określał liczbę porządkową, datę wpływu skargi, adres wnoszącego skargę, przedmiot skargi, organ/podmiot właściwy do jej załatwienia, termin załatwienia (wymagany Kpa i faktyczny) oraz sposób załatwienia skargi.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹³ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Zielonej Górze.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Zielona Góra, dnia 9 sierpnia 2013 r.

Kontroler
Henryk Kulczewski
główny specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze

Wicedyrektor
Andrzej Aleksandrowicz

.....
podpis

.....
podpis

¹³ Dz. U. z 2012 r., poz.82 ze zm.